

Znanje, ki ga je potrebno vzdrževati

RAČUNALNIŠKE VEŠČINE so postale ena izmed osnovnih zahtev, ki jih morajo izpolnjevati zaposleni. Zaradi hitrega razvoja informacijskih tehnologij morajo podjetja neprestano vlagati v računalniško izobraževanje zaposlenih. JAKA ŽORŽ

POSLOVANJE, ki postaja vse bolj stvarnost, zahteva računalniško visoko usposobljene zaposlene. Ker postaja informacijska tehnologija vse bolj pomembna kot osnovna podpora sodobnemu poslovanju, jo je potrebno obvladovati na vseh ravneh. Informacijsko morajo biti ozaveščeni tako v upravi podjetja kot tudi zaposleni na nižjih ravneh. Čeprav prihajajo iz šolskega sistema že računalniško pismeni kadri, pa je potrebno njihovo znanje izpopolnjevati in širiti v obliki neformalnega izobraževanja, kar velja tudi za zaposlene, ki teh veščin še nimajo. Zaradi premajhnega števila informatikov na tržišču delovne sile je nujno potrebno, da se podjetja zavedajo svojega intelektualnega kapitala in zaposlene v svojih informacijskih oddelkih stimulirajo ne le s plačo, temveč tudi z možnostjo stalnega izobraževanja.

V enem letu zastara skoraj polovica znanja, zato je potrebno vse zaposlene redno izobraževati.

V podjetjih se vedno bolj razvija tudi interno računalniško izobraževanje, kar je predvsem praksa v velikih podjetjih, kjer bi morali na tečajе pošiljati veliko število ljudi. Ena od oblik računalniškega izobraževanja je tudi ta, da se usposobi ključne nosilce znanja znotraj delovne skupine ali poslovnega procesa, ki nato med delovnim časom ali v obliki delovnih sestankov prenaša svoje znanje na sodelavce.

PONUDBA RAČUNALNIŠKIH TEČAJEV

Ponudba računalniškega izobraževanja, ki jih nudijo podjetja v obliki računalniških tečajev, je pri nas izjemno pestra. Podjetja, ki ponujajo usposabljanja za standardno programsko opremo, lahko najdemo v praktično vsakem večjem kraju, konkurenca pa je velika.

Pri izbiri ponudnika se je najprej treba prepricati o njegovi infrastrukturi. Vsak od slušateljev nujno potrebuje svojo delovno postajo. Poleg tega mora biti standardna programska oprema enaka – operacijski sistem, pisarniške aplikacije, sporočilni sistemi – kot jo bodo imeli, ali jo že imajo, slušatelji na svojem delovnem mestu. Predvsem začetnikom je namreč zelo težko prenesti znanja, pridobljena na računalniškem tečaju, v svoj poslovni proces, če pa bi se srečevali še z nekoliko drugačno programsko opremo, bi bilo obiskovanje tečaja popolnoma nesmiselno.

Na drugi strani se je potrebno prepricati v strokovnost predavateljev, ki naj bodo ustrezno izobraženi bodisi formalno bodisi da imajo opravljene obsežnejše tečaje in potrebne certifikate. Učinkovito posredovanje funkcionalnosti aplikacij je zahtevno, predvsem pa izbira nazornih primerov uporabe oziroma učinkovitih praktičnih vaj. Primeri praktične uporabe se morajo približati ali naj se vsaj približajo načinu uporabe določene aplikacije v slušateljevem delovnem okolju oziroma poslovnem procesu. Nekatera podjetja predvsem v primeru obsežnejših projektov računalniškega izobraževanja zaposlenih nudijo tudi izobraževanje na delovnem mestu, kjer uporabljajo bodisi strankino informacijsko tehnologijo bodisi prinesejo opremo s seboj. V prvem primeru bi moralo biti izobraževanje nekoliko cenejše. Izobraževanje na delovnem mestu in na naročnikovi opremi je priporočljivo predvsem zaradi domačnosti okolja. Slušatelj lahko prenaša pridobljeno znanje oziroma izdelke neposredno na svoj računalnik oziroma si s "šolskega" računalnika preko omrežja prenese svoje izdelke na svoj računalnik. Poleg tega se lahko tudi inštruktor bolj prilagodi skupini, ki jo izobražuje, in jim večine prikazuje na praktičnih problemih, ki so jim znani. Nekateri ponudniki računalniškega izobraževanja obljublajo za obiskovanje tečajev v popoldanskih urah tudi popuste. Pri obiskovanju računalniških tečajev v popoldanskem času – po službi – se je potrebno zavedati, da so slušatelji že utrujeni in niso sposobni daljše

VRSTE RAČUNALNIŠKEGA IZOBRAŽEVANJA

Računalniško izobraževanje zasledimo že na vseh ravneh formalnega izobraževanja. Neformalno izobraževanje, kamor sodijo predvsem tečaji, delavnice, projekti, predavanja, predstavitve in forumi, ponujajo različna izobraževalna podjetja in organizacije ter tudi sami proizvajalci, ponudniki in integratorji računalniške strojne ter programske opreme. Te izobraževalne oblike se uporabljajo povečini za izobraževanje zaposlenih, od končnih uporabnikov do sistemskih inženirjev, načrtovalcev in razvijalcev. Standarde, ki bi določali obseg in globino znanj, določajo običajno proizvajalci računalniške opreme, slušatelji pa glede na tečaj, ki so ga obiskovali, pridobijo različne certifikate. Glede na zahtevnost in vsebino tovrstnih izobraževalnih oblik lahko udeleženci pridobijo vse od osnovnih do visoko specializiranih znanj o informacijskih tehnologijah in njihovi praktični uporabi v poslovanju.

RAČUNALNIŠKO IZOBRAŽEVANJE V DRŽAVNI UPRAVI

Državna uprava izvaja izobraževanje delavcev na področju e-poslovanja, ki zajema različne oblike spodbujanja in promocije, usposabljanje, šolanje, pomoč uporabnikom, upravljanje z znanjem in celovito upravljanje s kadri. Večino računalniškega izobraževanja izvajajo pooblaščen organizacije, ki so bile izbrane na javnem razpisu. Zunanje izvajalce izbirajo na javnih razpisih po naslednjih merilih: poslovanje v skladu s predpisi, registracija in obratovalno dovoljenje za vse dejavnosti, ki so predmet izobraževanja, zanesljivost poslovanja, reference ponudnika na razpisnem področju, kakovost opravljanja razpisanih storitev, opremljenost prostorov, pravica do uporabe programske opreme in ustrezno usposobljeni kadri. Računalniških izobraževanj se udeležujejo vsi profili zaposlenih, glavna izobraževalna področja pa so strateške in pravne osnove e-poslovanja, storitve in

rešitve e-poslovanja v javni upravi, obvladovanje projektov e-poslovanja, razvoj informacijskih sistemov, tehnologije in sistemi za e-poslovanje, zagotavljanje kakovosti, telekomunikacije in omrežja, varnost in zaščita transakcij in podatkov, standardna uporabniška programska oprema, operacijski sistemi, specialna uporabniška programska oprema ter administracija programske opreme. Izbor zaposlenih, ki jih pošiljajo na računalniška izobraževanja, opravljajo odgovorni delavci v vsakem državnem organu posebej. Pristojni na Centru vlade za informatiko so nam še povedali, da v državni upravi zaradi omejenih finančnih sredstev pošiljajo večino delavcev na izobraževanje le ob implementaciji novih programskih orodij, permanentno pa izobražujejo samo informatike. Na vsakem računalniškem izobraževanju izvajajo tudi meritve uspešnosti usposabljanja.

koncentracije, tako da je učinkovitost takšnega izobraževanja sorazmerno slaba. Če je le mogoče, naj slušatelji obiskujejo tečaje med delovnim časom. Zaposleni se jih bodo raje udeleževali tudi zato, ker jim to predstavlja koristno in zabavno spremembo v zaposlitvi, ne pa le dodatne obremenitve. Nekatera podjetja pošiljajo zaposlene na specializirane računalniške tečaje in tehnološke forume tudi kot nagrado za uspešno delo. Vendar bi bilo potrebno premisliti, ali je zaposleni resnično nagrajen, če mora obiskovati usposabljanje od 16. do 20. ure ali med prostimi dnevi. Ponudba računalniških tečajev v izobraževalnih podjetjih za končne uporabnike obsega standardna pisarniška orodja in namizno založništvo (MS Office) ter operacijske sisteme (Windows), oblikovanje spletnih strani (MS FrontPage), upravljanje s podatki (MS Access), elektronsko pošto (MS Outlook, Lotus Notes), internet (MS Internet Explorer), grafična (Corel Draw, Autocad) in projektna orodja (MS Project). V nekaterih primerih že ponujajo izobraževanje za Microsoft Office XP, redki pa so ponudniki, ki ponujajo tudi izobraževanja za Linux in Star Office. V ponudbi je mogoče zaslediti tudi učenje programskih jezikov, predvsem Visual Basica, Java in Html-ja. Čeprav izobraževalna podjetja ponujajo tudi izobraževanje informatikov, ostaja njihovo izobraževanje v precejšnji meri v domeni sistemskih inte-

gratorjev, kot so SRC.SI (www.src.si), Atlantis (www.atlantis.si), Nibble (www.nibble.si) in drugi. Nova strojna in sistemska programska oprema, poslovne aplikacije, podatkovne baze pa tudi integracija obstoječih aplikacij zahtevajo globlja strokovna znanja o najnovejših tehnologijah in izkušnje, ki jih večinoma premorejo le sistemski integratorji. Ker so v projekt implementacije neke rešitve vključeni tudi končni uporabniki, izvajajo sistemski integratorji tudi izobraževanje slednjih. Računalniško izobraževanje je vedno vključeno v implementacijo novih aplikativnih rešitev, zato vsi proizvajalci, tako domači kot tuji, v projekte implementacij vključujejo tudi izobraževanje končnih uporabnikov in vzdrževalcev oziroma skrbnikov aplikacij, ki jih izvajajo bodisi principi ali bodisi pooblaščen partnerji.

ECDL

European Computer Driving License (ECDL-www.edcl.com) je program računalniškega usposabljanja, ki so ga razvili na Finskem. S tem ko ga je privzela Evropska skupnost in je postal splošno priznan evropski standard za dokazovanje znanja računal-

ništva, ga priznavajo v državnih upravah držav Evropske skupnosti in tudi v podjetjih. Slovenska priredba ECDL je Evropsko računalniško spričevalo, obsega pa osnovno znanje o računalnikih in znanje uporabe splošnih računalniških programov. Namejneno je vsem, ki si želijo oziroma potrebujejo potrdilo o znanju za delo z osebnim računalnikom, ker pa velja spričevalo EDCL povsod v Evropski skupnosti, si imetnik poveča svojo konkurenčno sposobnost.

V Evropi je EDCL projekt mednarodnega združenja profesionalnih društev za informatiko CEPIS (Council of European Professional Informatics Societies). V Sloveniji je za uvajanje, usposabljanje in nadzor nad EDCL pristojno Slovensko društvo Informatika (www.drustvo-informatika.si), ki je od leta 1998 član organizacije CEPIS. Koncesije za program EDCL imajo pri nas različna podjetja, npr. KOPA (www.kopa.si) in ISA IT (www.isa-it.si).

Računalniško izobraževanje se je izkazalo kot nujnost, saj zahteva sodobno poslovno okolje tako informacijsko pismene ljudi kot tudi integracijo informacijskih tehnologij v poslovne procese. Ker se informacijska tehnologija zadnjih dvajset let izredno hitro razvija – v enem letu zastara skoraj polovica znanja – je potrebno tako uporabnike kot

vzdrževalce informacijske tehnologije redno izobraževati. Veliko podjetij izobražuje tudi uporabnike, ki niti nimajo priložnosti oziroma svojega računalnika, kjer bi pridobljeno znanje uporabljali. Investicija v izobraževanje takih "neuporabnikov" je dobesedno zapravljanje denarja, saj jim od veččin, pridobljenih na usposabljanju, že v tednu ali dveh ne bo ostalo nič. Zato se mora računalniško izobraževanje nujno vključiti tako v sistem upravljanja s kadri kot tudi v sisteme za obvladovanje sprememb in upravljanje z znanjem. V prihodnjem času elektronskega poslovanja bodo uspela le podjetja s tako informacijsko tehnologijo, ki bo podpirala vse poslovne procese. V primeru, da zaposleni informacijske tehnologije ne bodo obvladovali, se bodo podjetja kaj kmalu znašla v črni luknji tehnološke in procesne zastarelosti. K

ECDL je splošno priznan evropski standard znanja računalništva

PRIMERJAVA PONUDBE NEKATERIH RAČUNALNIŠKIH IZOBRAŽEVALNIH PROGRAMOV

Ponudnik	MS Word-osnove	MS Word nadaljevalni	MS Excel-osnove	MS Excel nadaljevalni	MS Access-osnove	MS Project-osnove
B2	12 ur 39.990,00 SIT	20 ur 42.990,00 SIT	20 ur 39.990,00 SIT	20 ur 42.990,00 SIT	20 ur 49.990,00 SIT	20 ur 54.990,00 SIT
ISA IT	18 ur 46.318,00 SIT	18 ur 46.318,00 SIT	18 ur 46.138,00 SIT	18 ur 46.138,00 SIT	18 ur 46.138,00 SIT	22 ur 101.142,00 SIT
Housing Co	20 ur 24.120,00 SIT	20 ur 24.140,00 SIT	20 ur 26.450,00 SIT	20 ur 32.450,00 SIT	20 ur 29.920,00 SIT	20 ur 35.300,00 SIT
Kompas Xnet	21 ur 32.100,00 SIT	21 ur 34.240,00 SIT	21 ur 32.100,00 SIT	21 ur 34.240,00 SIT	21 ur 34.240,00 SIT	14 ur 51.500,00 SIT
Apros	12 ur 17.600,00 SIT	12 ur 22.000,00 SIT	12 ur 17.600,00 SIT	12 ur 22.000,00 SIT		
Micro Team	20 ur 31.850,00 SIT	20 ur 34.050,00 SIT	20 ur 33.200,00 SIT	20 ur 35.500,00 SIT	20 ur 40.600,00 SIT	20 ur 37.300,00 SIT
IPIS	25 ur 38.000,00 SIT	20 ur 33.000,00 SIT	20 ur 30.000,00 SIT	20 ur 33.000,00 SIT	20 ur 33.000,00 SIT	

Cene ne vključujejo 20-odstotnega davka na dodano vrednost